

สงครามการค้าสหรัฐฯ-จีนปะทุ หลังสหรัฐฯ เดินหน้าขึ้นภาษีนำเข้าและจีนตอบโต้ต่อเนื่อง

Event

- เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2018 รัฐบาลสหรัฐฯ ประกาศรายชื่อสินค้านำเข้าจากจีนที่จะถูกเก็บภาษีนำเข้า (import tariff) ที่อัตรา 25% สืบเนื่องมาจากการตรวจสอบการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาตาม มาตรา 301 ของกฎหมายการค้าสหรัฐฯ (Trade Act of 1947) โดยมีสินค้าจีนที่จะเริ่มถูกเก็บภาษี ตั้งแต่วันที่ 6 กรกฎาคม 2018 มูลค่า 3.4 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จำนวน 818 รายการ และสินค้า จีนมูลค่า 1.6 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อีกจำนวน 284 รายการที่จะเริ่มถูกเก็บภาษีหลังจากนั้น รวม จำนวนสินค้าทั้งสิ้น 1,102 รายการ ที่มูลค่า 5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
- ในวันเดียวกัน ทางกรีนได้ออกมาตอบโต้โดยการประกาศเก็บภาษีสินค้านำเข้าจากสหรัฐฯ ใน มูลค่าและอัตราเดียวกันที่ 25% และจะเริ่มบังคับใช้ในวันเดียวกันกับที่สหรัฐฯ จะเก็บภาษีจากจีน มูลค่า 3.4 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จำนวน 545 รายการ และจะมีการเก็บภาษีสินค้านำเข้าจาก สหรัฐฯ เพิ่มหลังจากนั้น หากสหรัฐฯ ยังเดินหน้าขึ้นภาษีต่ออีก มูลค่า 1.6 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อีกจำนวน 114 รายการ รวมจำนวนสินค้าทั้งสิ้น 659 รายการ ที่มูลค่า 5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

Analysis

- สินค้านำเข้าจากจีนที่ทางสหรัฐฯ จะเก็บภาษีนำเข้าส่วนใหญ่อยู่ในหมวดสินค้า อุตสาหกรรมซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับนโยบาย Made in China 2025 รายชื่อสินค้า จีนที่มีการเปิดเผยในรอบนี้มีการแก้ไขจากรายชื่อสินค้าที่เคยเปิดเผยมาก่อนหน้านี้ (เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2018) ซึ่งมีมูลค่ารวม 5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยหลังจากเปิดรับฟังความเห็น จากธุรกิจและประชาชนเมื่อเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา ทางกรีนสหรัฐฯ ได้มีการแก้ไขรายชื่อ สินค้าและประกาศรายชื่อออกมารอบใหม่ โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ (รูปที่ 1) ได้แก่ 1) สินค้าที่จะ เริ่มถูกเก็บภาษีตั้งแต่วันที่ 6 กรกฎาคม 2018 จำนวน 818 รายการ มูลค่า 3.4 หมื่นล้าน ดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งสินค้ากลุ่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของ 1,333 รายการที่เคยถูกระบุเมื่อเดือนเมษายน ที่ผ่านมา เช่น ชิ้นส่วนอากาศยาน เครื่องจักรและชิ้นส่วน ชิ้นส่วนยานยนต์ เป็นต้น และ 2) สินค้าที่จะถูกเก็บภาษีหลังจากนี้ (ยังไม่ระบุวันที่แน่นอนเนื่องจากอยู่ในระหว่างพิจารณา) จำนวน 284 รายการ มูลค่า 1.6 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งเป็นรายชื่อที่แก้ไขเพิ่มเติมจาก รายการก่อนหน้านี้ โดยส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุตสาหกรรมเน้นไปที่สินค้าที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย Made in China 2025 และมีการตัดสินค้าอุปโภคบริโภคบางหมวดในรายชื่อเดิมออก เช่น เครื่องปริ้นเตอร์ โทรทัศน์ เป็นต้น เนื่องจากต้องการลดผลกระทบโดยตรงที่จะเกิดกับผู้บริโภค สหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม มีสินค้าสำคัญที่ถูกระบุอยู่ในรายการที่เปิดเผยขึ้นใหม่ในระยะที่ 2 เช่น เซมิคอนดักเตอร์ พลาสติก เหล็กโครงสร้าง เป็นต้น ซึ่งรายชื่อสินค้าในระยะที่ 2 นั้นยังต้องม ีการรับฟังความเห็นจากสาธารณชนและแก้ไขก่อนเปิดเผยอย่างเป็นทางการต่อไป

- **ทางการจีนประกาศตอบโต้การกีดกันทางการค้าจากสหรัฐฯ ในมูลค่าเท่ากัน ซึ่งส่วนใหญ่มุ่งเป้าไปที่สินค้าเกษตร ยานยนต์ และพลังงาน** ทางการจีนประกาศตอบโต้ด้วยมาตรการขึ้นกำแพงภาษีต่อสินค้านำเข้าจากสหรัฐฯ ในทำนองเดียวกันซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระยะ โดยในระยะแรกจะเก็บภาษีสินค้านำเข้าจากสหรัฐฯ ที่อัตรา 25% มูลค่ารวม 3.4 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จำนวน 545 รายการ และจะบังคับใช้ในวันเดียวกันคือ 6 กรกฎาคม 2018 นี้ พร้อมกับเตรียมรายชื่อสินค้าในระยะที่ 2 เช่นเดียวกับสหรัฐฯ มูลค่า 1.6 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อีกราว 114 รายการ เพื่อตอบโต้การขึ้นภาษีจากสหรัฐฯ รอบต่อไปในทันทีด้วยเช่นกัน โดยมีสินค้านำเข้าจากสหรัฐฯ หมวดสำคัญที่จะถูกเก็บภาษีจากจีนในชุดแรก ได้แก่ หมวดสินค้าเกษตร เช่น ถั่วเหลือง ธัญพืช เนื้อวัว เนื้อหมู อาหารทะเล และหมวดยานยนต์ เช่น รถยนต์ออฟโรด (off-road vehicle) รถไฟฟ้า (electric vehicle) เป็นต้น สำหรับสินค้านำเข้าจากสหรัฐฯ ในระยะที่ 2 ที่จีนวางแผนขึ้นภาษีจะเน้นที่หมวดพลังงาน เช่น ถ่านหิน น้ำมันดิบ แก๊สโซลีน เป็นต้น
- **ความตึงเครียดทางการค้าสหรัฐฯ-จีนเพิ่มขึ้น หลังรับมือประกาศว่าจะเตรียมเก็บภาษีสินค้านำเข้าจากจีนเพิ่มอีกมูลค่า 1 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หากทางการจีนตอบโต้** หลังจากที่มีการประกาศภาษีสำหรับสินค้านำเข้าจากจีนมูลค่ารวม 5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ออกมาแล้ว ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ก็ยังคงประกาศว่ามีความเป็นไปได้ที่จะมีการเก็บภาษีเพิ่มเติมสำหรับสินค้าจีนอีกมูลค่า 1 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หากจีนมีการตอบโต้ซึ่งจะทำให้สินค้าจีนที่ถูกเก็บภาษีนำเข้าจากสหรัฐฯ นั้นมีมูลค่ารวมกันทั้งสิ้น 1.5 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยหากเกิดขึ้นจริงก็จะยิ่งสร้างความตึงเครียดทางการค้าระหว่างทั้งสองประเทศเพิ่มขึ้นจนอาจนำไปสู่การทำสงครามการค้าได้ อย่างไรก็ตาม ในภาคเศรษฐกิจของสหรัฐฯ หลายส่วนยังมีความกังวลด้านผลกระทบที่จะตกสู่ผู้บริโภคในสหรัฐฯ เอง เนื่องจากถ้าหากมีการเพิ่มรายชื่อสินค้าอีกกว่า 1 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ก็มีความเป็นไปได้ที่สินค้าอุปโภคบริโภคหลายชนิดจะถูกรวมอยู่ในสินค้าที่ถูกเก็บภาษีด้วย ซึ่งจะมีผลให้อัตราเงินเฟ้อของสินค้าสหรัฐฯ ปรับเพิ่มขึ้นตามราคาสินค้านำเข้าที่เพิ่มขึ้นได้ในระยะต่อไปได้
- **ความตึงเครียดจากการเจรจาระหว่างสหรัฐฯ-จีนที่ไม่ประสบผลจะนำไปสู่สงครามการค้าและทำให้เศรษฐกิจของทั้ง 2 ประเทศได้รับผลกระทบเพิ่มขึ้น** ผลจากการขึ้นกำแพงภาษีนำเข้าสินค้าจีนของสหรัฐฯ นั้น หากเป็นสินค้าที่สหรัฐฯ เองไม่สามารถหาตลาดนำเข้าใหม่ทดแทนการนำเข้าสินค้าจากจีนได้ทันทีหรือเป็นสินค้าที่ก่อให้เกิดต้นทุนเพิ่มจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเข้าและการผลิต (supplier and production network) ย่อมส่งผลกระทบต่อทั้งธุรกิจและสถานะการจับจ่ายและกำลังซื้อของผู้บริโภคสหรัฐฯ ได้หากราคาสินค้าถูกปรับเพิ่ม ซึ่งอาจบั่นทอนการบริโภคภาคครัวเรือนของสหรัฐฯ ในระยะต่อไป ในทำนองเดียวกัน เศรษฐกิจจีนที่กำลังเปลี่ยนผ่านสู่การเติบโตโดยเน้นการบริโภคจากภายใน หากภาวะสงครามการค้าทำให้สินค้านำเข้าหลาย ๆ อย่างมีราคาแพงขึ้นและจีนไม่สามารถหาสินค้าทดแทนได้ทันที ย่อมส่งผลกระทบต่อภาพรวมเศรษฐกิจและผู้บริโภคจีนได้เช่นเดียวกับในสหรัฐฯ ดังนั้น ความเสี่ยงที่เศรษฐกิจของประเทศมหาอำนาจทั้งสองจะถูกบั่นทอนศักยภาพลงจากเรื่องการค้าจึงมีเพิ่มขึ้น และในท้ายที่สุด ยังสามารถส่งผลกระทบต่อภาพรวมการค้าโลกได้หาก การกีดกันส่งผล

กระทบต่อห่วงโซ่อุปทานการผลิตของการค้าโลก

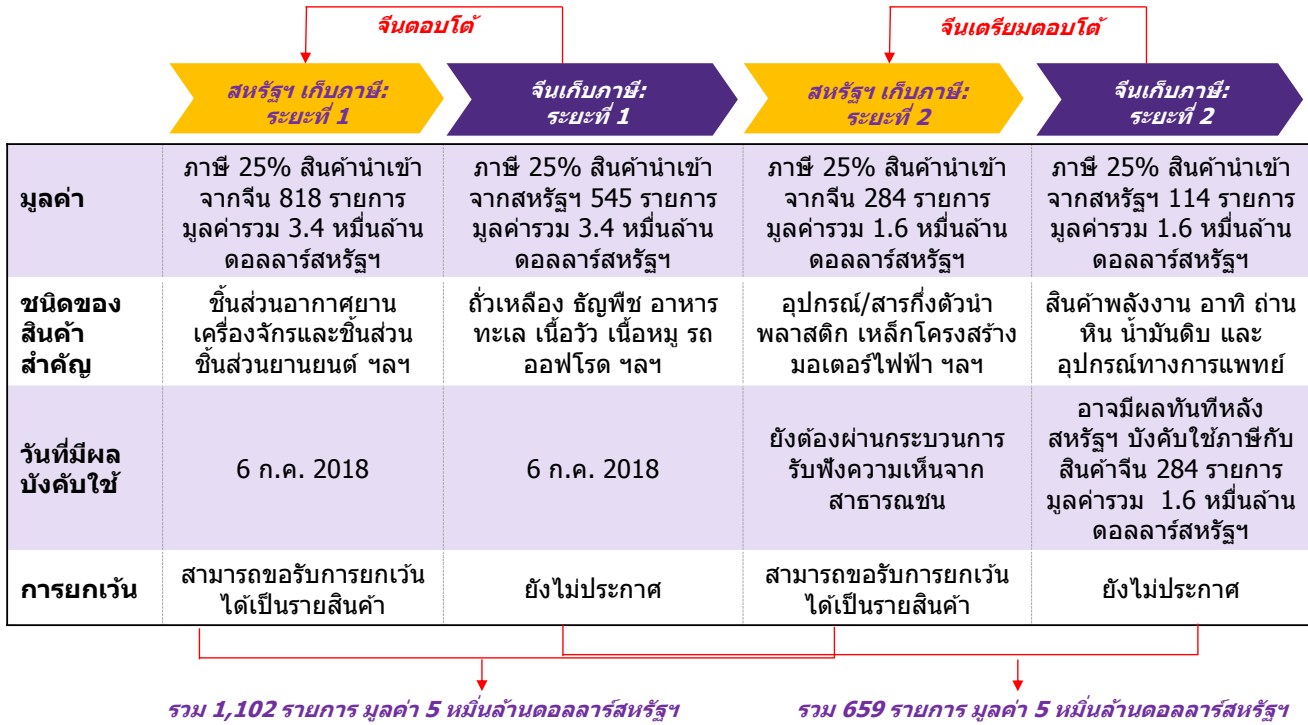
Implication

■ การเก็บภาษีนำเข้าในรอบนี้ของสหรัฐฯ ยิ่งสร้างความกังวลว่ามาตรการกีดกันทางการค้าอื่นๆ ที่เคยประกาศไว้จะตามมาได้อีกในอนาคต ถึงแม้จะมีการเจรจาระหว่างจีนกับสหรัฐฯ ไปแล้วก่อนหน้านี้และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังสหรัฐฯ ก็ยังเคยประกาศว่าจะชะลอ (on hold) การเก็บภาษีไว้ก่อน แต่สุดท้ายแล้วก็ไม่เป็นผล เพราะประธานาธิบดีทรัมป์ยังคงเดินหน้าเก็บภาษีนำเข้าสินค้าจากจีนต่อไปตามที่ประกาศไว้ตั้งแต่ต้น นอกจากนี้มาตรการเก็บภาษีนำเข้าเหล็กและอะลูมิเนียมที่เคยยกเว้นให้กับประเทศคู่ค้าสำคัญอย่างแคนาดา เม็กซิโก และสหภาพยุโรป ก็ได้ยกเลิกการยกเว้นไปในที่สุด แสดงให้เห็นว่าประธานาธิบดีทรัมป์ยังมีที่ทำการกีดกันทางการค้าเพื่อลดการขาดดุลทางการค้าของสหรัฐฯ ต่อไป สำหรับมาตรการกีดกันทางการค้าอื่นๆ ที่อาจสร้างความกังวลและยังต้องจับตาในระยะต่อไป ได้แก่ 1) มาตรการควบคุมการลงทุนจากจีน (investment restriction) ซึ่งก็สืบเนื่องมาจากการสอบสวนตามมาตรการ 301 ของกฎหมายการค้าสหรัฐฯ (Trade Act of 1947) เช่นกัน เพื่อป้องกันไม่ให้บริษัทจากจีนเข้าไปลงทุนหรือซื้อบริษัทในสหรัฐฯ เพื่อให้ได้มาซึ่งเทคโนโลยีโดยง่าย ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะประกาศมาตรการดังกล่าวในวันที่ 30 มิถุนายน 2018 นี้ และ 2) มาตรการเก็บภาษีนำเข้ารถยนต์และชิ้นส่วน โดยเมื่อเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมาประธานาธิบดีทรัมป์ได้มีคำสั่งให้กระทรวงพาณิชย์ของสหรัฐฯ ตรวจสอบการนำเข้ารถยนต์ รถบรรทุก และส่วนประกอบยานยนต์ โดยใช้มาตรา 232 ว่าด้วยเรื่องความมั่นคงของชาติของกฎหมาย Trade Expansion Act 1962 ซึ่งเป็นมาตราเดียวกับที่ใช้ขึ้นภาษีเหล็กและอะลูมิเนียมในช่วงที่ผ่านมา และมีแผนที่จะเก็บภาษีนำเข้ารถยนต์ที่อัตรา 25% หากพบว่าภาวะการค้าในอุตสาหกรรมยานยนต์สหรัฐฯ ในปัจจุบัน ก่อให้เกิดความเสียหายเปรียบต่อสหรัฐฯ และกระทบกับความมั่นคงของชาติ ซึ่งคาดว่าจะมีการประกาศผลการสืบสวนได้ช่วงต้นปี 2019 เพื่อพิจารณาการเก็บภาษีนำเข้าต่อไป

■ สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ-จีนที่รุนแรงขึ้นอาจกระทบต่อมูลค่าการค้าและห่วงโซ่อุปทานโลกได้ อย่างไรก็ดี ความเสี่ยงต่อการส่งออกไทยยังคงจำกัดในปีนี้ เนื่องจากสินค้าหลายชนิดที่จะถูกเก็บภาษีทั้งจากสหรัฐฯ และจีนเป็นสินค้าที่ใช้ในอุตสาหกรรมซึ่งอยู่ในห่วงโซ่อุปทานของหลายประเทศ โดยการประกาศเก็บภาษีนำเข้าสินค้าชั้นกลางที่ใช้ในอุตสาหกรรมอาจกระทบห่วงโซ่อุปทานของสินค้าดังกล่าว อาทิ การผลิตเซมิคอนดักเตอร์ ที่จะมีการออกแบบและผลิตชิพจากสหรัฐฯ ก่อนถูกส่งไปทดสอบและบรรจุในจีน และจะถูกส่งกลับเข้ามาในสหรัฐฯ อีกครั้ง ซึ่งหากมีการเก็บภาษีนำเข้าสินค้าดังกล่าวก็อาจทำให้ผู้ผลิตเซมิคอนดักเตอร์ในสหรัฐฯ ได้รับผลกระทบและต้องปรับเปลี่ยนแผนการผลิต และยังมีสินค้าอื่นๆ ซึ่งอาจได้รับผลกระทบในลักษณะเดียวกัน ซึ่งหากสงครามการค้ารุนแรงขึ้นและเป็นระยะเวลาอันยาวนานจนมีผลต่อต้นทุนการผลิตอย่างมีนัยสำคัญ ก็อาจทำให้ผู้ผลิตต้องปรับเปลี่ยนแผนการผลิตหรือนำเข้า โดยอาจผลิตในประเทศมากขึ้นและทำให้มูลค่าการค้าสินค้าชั้นกลางของโลกลดลงบ้าง สำหรับไทยแล้ว อีไอซีมองว่าจะได้รับผลกระทบเพียงเล็กน้อยจากสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยถึงแม้ไทยจะอยู่ในห่วงโซ่อุปทานของสหรัฐฯ และจีนในหลายสินค้า แต่สินค้าที่จะได้รับผลกระทบก็ยังมีสัดส่วนมูลค่าน้อยมากเมื่อเทียบกับการส่งออกโดยรวมทั้งหมดของไทย โดยเฉพาะความเกี่ยวเนื่องกับอุตสาหกรรมที่อยู่ในนโยบาย Made in China 2025 ซึ่งเน้นไปที่สินค้าไฮเทคยังมีความเข้มข้นต่ำ และผู้ส่งออกไทยก็ยังมีกระจายสินค้าไปยังตลาดส่งออก

อื่นๆ ส่งผลให้อีไอซีมองว่าการส่งออกของไทยในปี 2018 จะยังขยายตัวได้สูงราว 7.5%YOY

รูปที่1: สหรัฐฯ ประกาศเก็บภาษีสินค้านำเข้าจากจีน มูลค่า 5 หมื่นล้าน ดอลลาร์สหรัฐฯ แบ่งเป็น 2 ระยะ โดยจีนตอบโต้ในลักษณะเดียวกัน

ที่มา: การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของ USTR และสื่อสิ่งพิมพ์

โดย : ดร. ธนพล ศรีรัฐพงษ์ (thanapol.sriathanpong@scb.co.th)

ยุวानी อุ้ยหนอง (yuwanee.ouinong@scb.co.th)

พิมพ์นิภา บัวแสง (pimnipa.boosang@scb.co.th)

Economic Intelligence Center (EIC)

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

EIC Online: www.scbeic.com